

De stadswijk: een knooppunt van maatschappelijk initiatief

Door: Monique Spierenburg en Anne-Fleur Klandermans

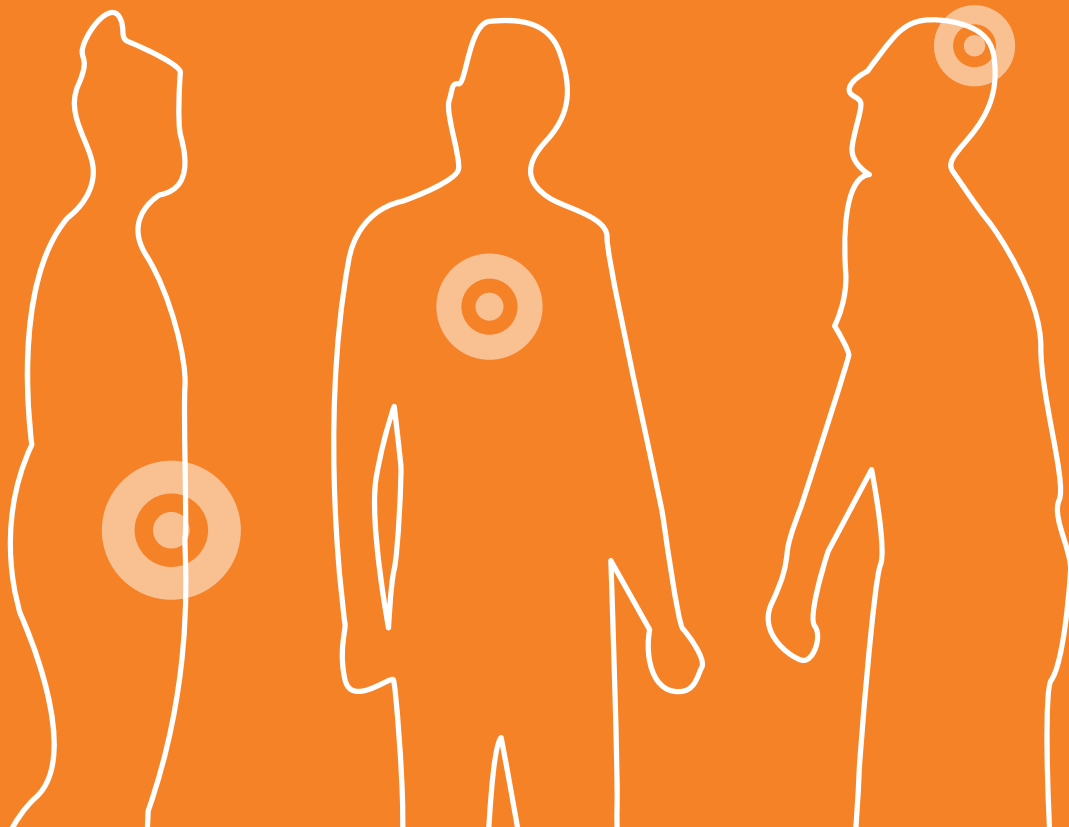
Een drukke kruising in Hanoi, Vietnam. Een ongereguleerde samenkomst van verkeersdeelnemers: auto's, tuktuks, brommers en voetgangers bewegen zich kriskras door elkaar. Een recept voor chaos zou je zomaar kunnen denken. Maar schijn bedriegt: iedereen let hier op elkaar en neemt zelf verantwoordelijkheid. Bij een ongeluk zijn beide partijen formeel aansprakelijk; veroorzaker en slachtoffer. Daardoor zie je op straat dat er meer op elkaar gereageerd wordt en er weinig ongelukken zijn. Een ambulance- of politiesirene hoor je er maar zelden. Een schoolvoorbeeld van zelfregulerend vermogen vanuit chaos.

Professionele drukte in de wijk

Het decor verschuift naar een drukke, Nederlandse stadswijk. Een veelheid aan verschillende initiatieven, nieuwe concepten en programma's, die door evenveel professionals uitgevoerd worden, lopen kriskras door en langs elkaar heen. Veel gelijksoortige initiatieven ook, die door gebrek aan onderlinge verbinding de boot missen om een gezamenlijk antwoord te geven op de vragen van inwoners. Is hier sprake van een onbedwingbare chaos? Of is het eenzelfde soort welwillende chaos als in Hanoi, die met de juiste mix van sturing en verbindende activiteiten tot een subtiele samenhang kan worden? En als het dat laatste is: wat is er dan voor nodig om verbinding te smeden tussen al die initiatieven?

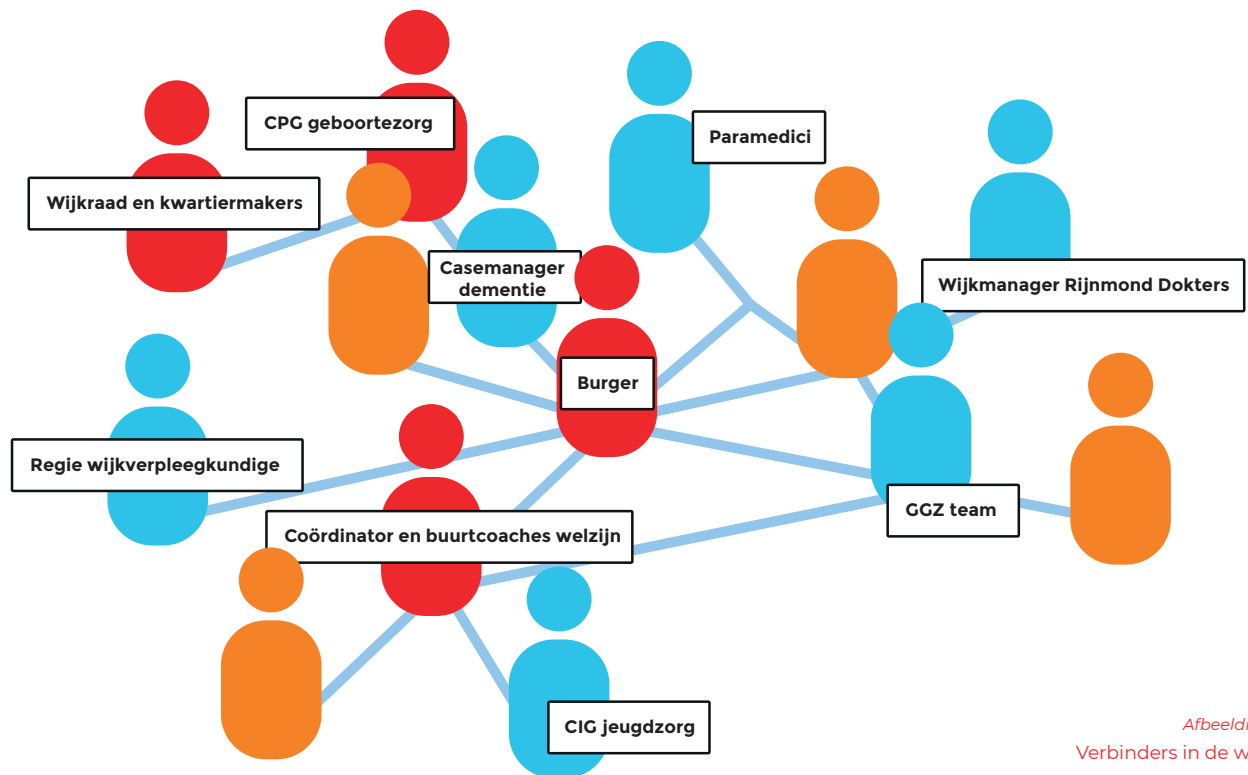
Kunnen we iets leren van het zelfregulerende kruispunt in Hanoi? Op zo'n kruispunt nemen mensen zelf verantwoordelijkheid en regie voor de veiligheid van iedereen; hier zien we geen afrekencultuur en wijzen naar de ander. Om echt impact te maken in de wijk is er meer nodig dan gaan voor je eigen resultaten en het afvinken van je eigen takenlijst. Het vraagt om een gemeenschappelijke visie op het geheel, om netwerkvorming en -versterking, inzicht in elkaars belangen, bewustzijn van jouw rol in het geheel en daarnaar handelen, én om écht de inwoner centraal te stellen door hem onderdeel te laten zijn van je netwerk. Soms moet je daardoor even op de rem trappen of juist gas geven, incalculerend dat het verkeer zich net even anders beweegt dan je gewend bent. Of af en toe een olifantenpaadje nemen.

De drukte in de wijken roept om meer netwerkvorming, waarbinnen gelegenheidscoalities eigenaar worden van een vraagstuk. Vanuit het motto 'samen bereik je meer'. Dus deel je kennis en ervaring en houd de kaarten niet op de borst!

Iedere organisatie zijn eigen verbinder

Er worden vanuit de verschillende organisaties al veel initiatieven ontwikkeld om de samenwerking met andere organisaties en domeinen te versterken. Vanuit de wens om te verbinden met andere initiatieven en kennis te delen dan wel op te halen, zijn er van lieverlee meer en meer verbinders in de wijk: ieder vanuit een andere partij (huisartsen, welzijn, thuiszorg, gemeente, sociaal ondernemers etc.) en met een eigen doel. Dat is mooi, maar heeft als gevolg dat er straks tien wijkplannen zijn om grip te krijgen op de chaos, die nog onvoldoende gezamenlijk antwoord geven op de vragen van inwoners. Met als gevolg dat we nóg steeds niet met elkaar verbinden om gezamenlijk de maatschappelijke opgave van de wijk op te pakken.

Het is duidelijk dat al deze initiatieven met de beste bedoelingen opgezet worden, maar dat het nog niet lukt de juiste verbinding te leggen en de gezamenlijkheid te vinden. Initiatieven lopen nog te veel langs elkaar heen in plaats van met elkaar op. Dit maakt dat we in de praktijk veel tijd kwijt zijn aan elkaar vinden in de wijk en te ontdekken wat de ander doet, in plaats van het gezamenlijk oplossen van vraagstukken van inwoners. Daar komt bij dat het succes van partnerschappen sterk afhankelijkheid is van de betrokken personen. Dat is een zwakke schakel.

Netwerkvorming, een dynamisch proces

De complexe maatschappelijke vraagstukken binnen stadswijken vragen om andere vormen van organiseren. Om echte, degelijke netwerkvorming. Waar je in een samenwerking tussen verschillende ieder-voor-zichpartijen nooit verder zult komen dan de som van alle inzet, kunnen netwerken vanuit een gezamenlijk maatschappelijk belang echt impact bereiken.

Netwerkvorming start bij het uitwisselen van kennis en aansluiten op elkaars expertise. Het begint bij elkaar écht leren kennen. Als je vraagstukken gezamenlijk wilt oplossen, dan heb je heldere basisafspraken en sterk commitment nodig, zodat de samenwerking niet (te) vrijblijvend is. Dat vraagt een verandering in denken en doen, zodat eenieder vanuit zijn eigen rol zijn verantwoordelijkheid neemt, en de samenwerking meer vanzelfsprekend wordt. Of je nu bestuurder bent of professional: De meerwaarde ligt in het feit dat je samen een beter antwoord vindt op de vraag van de inwoners.

De moraal van dit verhaal

Chaos is niet te reguleren, omdat de complexe problematiek blijft. Het devies is dan ook: omarm de chaos, stap erin, neem je professionele verantwoordelijkheid en ga op zoek naar een manier om met elkaar tot (betere) antwoorden te komen. Het vraagt inspanning om je eigen overtuigingen los te laten en bij te stellen. Dat we onszelf de kritische vraag durven te stellen of we wel de juiste dingen doen en laten. Kortom, impact maken in de wijk vraagt lef en leiderschap om samen met anderen gedeelde verantwoordelijkheid te pakken om dát te doen wat nodig is in de wijk. Samen, voor de wijk en haar bewoners en mét de bewoners! Vaak verdraaid lastig maar vooral ook leuk en inspirerend!

Aan de slag?!

Heb je ideeën over hoe we dingen morgen echt anders en samen kunnen doen?

Wil je gevoed worden met ideeën? Laat het ons weten en we gaan graag met je in gesprek.

Laten we de wijk in gaan!

Over de auteurs

Monique Spierenburg en Anne-Fleur Klandermans zijn adviseur bij Samergo.

Neem gerust direct contact met ze op!

Monique Spierenburg: m.spierenburg@samergo.nl

Anne-Fleur Klandermans: a.klandermans@samergo.nl

